Φιλοθέη Κολίτση

Δραστηριότητα για την ΕΝΟΤΗΤΑ 5
ΠΑΚΕ Κεντρικής Μακεδονίας 2011-2012

«Λογισμικό 'Δημόδωρος: Μια μέρα στο Αρχαίο Θέατρο'»

Ι. Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού: «Δημόδωρος»

Υλικο-τεχνική υποδομή – Λειτουργία
Δε χρειάζεται να γίνει **εγκατάσταση του λογισμικού**, οπότε το σχολικό Εργαστήριο της Πληροφορικής δεν είναι απαραίτητο να έχει κάποιες ιδιαίτερες τεχνικές προδιαγραφές.
Η χρήση του λογισμικού **δεν απαιτεί ειδικές γνώσεις**. Η εφαρμογή λειτουργεί κανονικά χωρίς προβλήματα.

Περιεχόμενο – Ενσωμάτωση στη διδακτική πράξη

Το περιεχόμενο του λογισμικού «Δημόδωρος: Μια ημέρα στην αρχαία Αθήνα» εντάσσεται στο πλαίσιο του Διαθεματικού Ενιαίου Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας (Πρωτότυπο και Μετάφραση) και ειδικότερα συνδέεται άμεσα με τη **διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας (Ευριπίδη, *Ελένη*) στη Γ΄ Γυμνασίου**.
Η χρήση του λογισμικού μπορεί να ενσωματωθεί στην **εισαγωγική ενότητα** του μαθήματος, προκειμένου οι μαθητές να γνωρίσουν με πιο απτό και εμπειρικό τρόπο την πρακτική του αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Εναλλακτικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί **οποιαδήποτε χρονική στιγμή του έτους**, οπότε και θα λειτουργήσει υποστηρικτικά ως προς το μάθημα, έτσι ώστε τα παιδιά να κατανοήσουν και να αφομοιώσουν καλύτερα το περιεχόμενο του μαθήματος (αρχαίο θέατρο).

Θεωρητική / Παιδαγωγική προσέγγιση

Ενδεχομένως η πιο αποτελεσματική χρήση του λογισμικού αυτού είναι η προβολή στην **ολομέλεια της τάξης** με βιντεοπροβολέα των 12 ολιγόλεπτων διαλογικών σκηνών, όπου αναπτύσσεται και η βασική πλοκή του. Το κομμάτι αυτό από τη μια μεριά **δεν ενθαρρύνει ιδιαίτερα την ενεργό συμμετοχή των μαθητών**, από την άλλη μεριά όμως, καθώς τα δύο κεντρικά πρόσωπα (Ο νεαρός Δημόδωρος και ο παιδαγωγός του Σμίκιθος) αποτυπώνουν τη σχέση δασκάλου και μαθητή μέσα από μια ενδιαφέρουσα πλοκή, προκαλεί το ενδιαφέρον και τη **συναισθηματική εμπλοκή των παιδιών**.
Είναι καλό να μοιραστεί στα παιδιά **Φύλλο Εργασίας** πριν την προβολή των διαλογικών σκηνών που θα συμπληρωθεί κατά τη διάρκεια της προβολής και θα ολοκληρωθεί μετά το τέλος της προβολής.

Η **ενεργός συμμετοχή των μαθητών** γίνεται κυρίως με την αξιοποίηση των πρόσθετων δραστηριοτήτων (παιχνίδια), οπότε και καλούνται να ασκήσουν την **κριτική και τη δημιουργική τους σκέψη**, επεξεργαζόμενοι γνώσεις και πληροφορίες που έχουν πάρει από το προηγούμενο κομμάτι των διαλογικών σκηνών. Η επεξεργασία των δραστηριοτήτων αυτών μπορεί να ανατεθεί σε **ομάδες μαθητών** θα βρίσκονται μπροστά σε **Η/Υ**.

Γενικότερα, η χρήση του λογισμικού αυτού αποτελεί μια **δραστηριότητα με βιωματική διάσταση**, εφόσον περιλαμβάνει 12 διαλογικές σκηνές και παιχνίδια με πλήθος αναφορές στην **καθημερινή ζωή της αρχαίας Αθήνας** όπως: διατροφικές συνήθειες, επαγγέλματα, εκπαίδευση,

γυναικείου και ανδρικοί ρόλοι, λατρεία και φυσικά τον τρόπο διεξαγωγής των θεατρικών αγώνων. Έτσι το μάθημα **συνδέεται με τον πραγματικό κόσμο** και προκαλεί το ενδιαφέρον των παιδιών.

Μορφολογικά χαρακτηριστικά – αισθητική

Οι 12 διαλογικές σκηνές και οι αντίστοιχες δραστηριότητες (παιχνίδια) είναι διαταγμένες σε **ημικύκλιο** (κατ' αναλογία του αρχαίου θεάτρου) και η **πλοήγηση** σε αυτές είναι **εύκολη**. Πληροφοριακό υλικό (κείμενα και εικόνες) είναι ενσωματωμένο στο περιβάλλον των παιχνιδιών.
Χρησιμοποιείται η **τεχνική των κινούμενων σχεδίων** (με την ιδιαίτερα ευφάνταστη **αξιοποίηση παραστάσεων από αρχαία αγγεία**: ερυθρόμορφες φιγούρες σε μαύρο φόντο).
Η **αφήγηση του Νίκου Χουρμουζιάδη** και η ερμηνεία των διαλόγων από ηθοποιούς είναι εξαιρετικής ποιότητας, δίνοντας ένα απολαυστικό αισθητικό αποτέλεσμα.
Ωστόσο, θα μπορούσε να επισημάνει κάποιος, μέσα στο πλαίσιο καλόπιστης κριτικής, τον κάπως **αδέξιο τρόπο 'κίνησης' των ανθρώπινων μορφών** πάνω στην οθόνη καθώς και την κάπως **μονότονη συνοδεία μουσικής**.
Ωστόσο, παρά τα σχόλια που ίσως αρχικά κάνουν τα ίδια τα παιδιά, η πρακτική δείχνει ότι τους αρέσει πολύ, και παρακολουθούν με αμείωτο ενδιαφέρον την πλοκή της ιστορίας και στη συνέχεια με ενθουσιασμό αναλαμβάνουν τις δραστηριότητες παιχνίδια.

Το λογισμικό **δεν** παρέχει δυνατότητες **συνεχούς αλληλεπίδρασης με τον**.

Το περιβάλλον εργασίας και τα γραφικά είναι κατάλληλα για την ηλικία των μαθητών, ενώ το λεξιλόγιο είναι προσαρμοσμένο στο γνωστικό τους επίπεδο.

Βιβλιογραφία

- *Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης*, 2011, *Τεύχος 1: Γενικό Μέρος*, Β΄ Έκδοση Αναθεωρημένη και Βελτιωμένη, Πάτρα, Μάιος 2011.
- *Δημόδωρος. Μια μέρα στο Αρχαίο Θέατρο*, Βιβλίο Δασκάλου (επιμ. Ελένη Παπάζογλου), Πρόγραμμα Μελίνα Εκπαίδευση και Πολιτισμός, Lynx A. E., 1999.

Δικτυογραφία

- Γιάννου, Τ. «Δημόδωρος: Μια ημέρα στο αρχαίο θέατρο» (κριτική αποτίμηση)
http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/bibliographies/guides/software_full/06.html
- Βιβλίο για τον εκπαιδευτικό (σε ηλεκτρονική μορφή)
www.prmelina.gr/a4/demodoros/index.html
- «Ομαδοποίηση Κριτηρίων Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού» στο *Κριτήρια Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Υλικού για τα Μαθήματα Ειδικότητας ΤΕΕ: Λογισμικό, Σχολικά Εγχειρίδια – Προγράμματα – Σπουδών*, Αθήνα, ΟΕΠΕΚ, σσ. 97-101,
http://www.oepek.gr/pdfs/meletes/oepek_meleth_17.pdf

Ιστοχώροι αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού

- All Star Review
http://www.allstarreview.com/
- California Learning Resource Network
http://clrn.org/home/
- Multimedia & Internet@Schools : Product Reviews in Brief
http://www.internetatschools.com/
- School House Software Review

http://worldvillage.com/category/games/educational-software

- Superkids Software Reviews

http://www.superkids.com/

- Through the Glass Wall

http://mathequity.terc.edu/gw/html/TERCTimespaper.html

- Nova Scotia Software Evaluation Reports

http://lrt.ednet.ns.ca/softeval.shtml

- Ohio SchoolNet Software Review Project

http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED420506.pdf

- ReviewZone: CD-ROM Reviews

http://www.thereviewzone.com/

Ακολουθεί μια διδακτική πρόταση αξιοποίησης του λογισμικού «Δημόδωρος», σχεδιασμένη από τη **Φιλοθέη Κολίτση**, φιλόλογο του Διαπολιτισμικού Γυμνασίου Ευόσμου Θεσσαλονίκης.

ΙΙ. Διδακτική πρόταση αξιοποίησης του λογισμικού «Δημόδωρος: Μια ημέρα στο αρχαίο θέατρο» Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από Μετάφραση: Γ΄ Γυμνασίου

Δημιουργός:
Φιλοθέη Κολίτση, φιλόλογος του Διαπολιτισμικού Γυμνασίου Ευόσμου Θεσσαλονίκης.

Διάρκεια:
1 διδακτικό δίωρο στο Εργαστήριο Πληροφορικής και 1 ώρα σε τάξη με βιντεοπροβολέα. (3 ώρες συνολικά).

Υλικοτεχνική υποδομή:
Βιντεοπροβολέας και 6 Η/Υ στο Εργαστήριο Πληροφορικής.

Φάσεις διδασκαλίας:

- Προβολή στην **ολομέλεια της τάξης** μέσω βιντεοπροβολέα των 12 διαλογικών σκηνών του λογισμικού. Οι μαθητές συμπληρώνουν παράλληλα **Φύλλο Εργασίας** (Φάση Α).
- Χωρισμός των μαθητών σε **6 ομάδες**. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να φέρει σε πέρας 2 δραστηριότητες παιχνίδια (Φάση Β).
- **Ανακοίνωση** του έργου των ομάδων στην **ολομέλεια της τάξης** (Φάση Γ).
- Αξιολόγηση της όλης δραστηριότητας με **ατομικό Φύλλο Εργασίας** (Φάση Δ).

ΦΑΣΗ Α. Φύλλο Εργασίας για την ολομέλεια της τάξης

Μοιράζεται στην ολομέλεια της τάξης το ακόλουθο Φύλλο Εργασίας, το οποίο οι μαθητές θα συμπληρώσουν κατά τη διάρκεια της προβολής των 12 διαλογικών σκηνών-εικόνων. Μετά το πέρας της προβολής για λίγα λεπτά ολοκληρώνουν τη συμπλήρωση των ερωτήσεων.

ΦΑΣΗ Β΄: Εργασία σε ομάδες
Οι μαθητές χωρισμένοι σε 6 ομάδες (η καθεμιά μπροστά σε Η/Υ) αναλαμβάνουν να φέρουν σε πέρας 2 δραστηριότητες (παιχνίδια). Στη συνέχεια η κάθε ομάδα παρουσιάζει τις δύο δραστηριότητες (παιχνίδια) στην ολομέλεια της τάξης.

ΦΑΣΗ Γ: Ανακοίνωση του έργου των ομάδων στην ολομέλεια της τάξης

ΦΑΣΗ Δ: Ατομικό Φύλλο Αξιολόγησης της Δραστηριότητας

«Δημόδωρος: Μια ημέρα στο Αρχαίο Θέατρο»
Φύλλο Εργασίας 1

Ονόματα προσώπων:

Δημόδωρος:	νεαρός Αθηναίος
Σμίκιθος:	ο παιδαγωγός του Δημόδωρου
Αρτεμόκριτος:	Αθηναίος, πατέρας Δημόδωρου
Κόρυβος:	Αθηναίος, φίλος Αρτεμόκριτος
Μητρίχη:	Αθηναία, μητέρα Δημόδωρου
Νικαρέτη:	Αθηναία, σύζυγος Κόρυβου

Εκονα 1η: Οίκος

Τι έτρωγαν οι νεαροί Αθηναίοι για κολατσιό;

.....

Επιτρέπεται στα κορίτσια να παρακολουθήσουν μια θεατρική παράσταση;

.....

Έχει το δικαίωμα μια Αθηναία (γυναίκα) να παρακολουθήσει θεατρική παράσταση; Υπάρχει κάποια απαραίτητη προϋπόθεση;

.....

Εκονα 2η: Αγορά

Τι ήταν η Αγορά; Τι σήμαινε αρχικά;

.....

Πώς λέγονταν τα εισιτήρια για το Αρχαίο Θέατρο;

.....

Πότε παίζονταν οι κωμωδίες;

.....

Ποιος όριζε τον χορηγό;

.....

Εκονα 3η: Στο τέμενος

Σε ποιο τέμενος πηγαίνει ο Δημώδορος;

.....

Γιατί πηγαίνει στο τέμενος ο Δημώδορος;

.....

Εκονα 4η: Το Κοίλον

Σε ποιο μέρος του θεάτρου κάθονταν οι Αθηναίοι πολίτες και σε ποιο οι ξένοι;

.....

Σε ποια καινοτομία του Σοφοκλή αναφέρεται ο Σμίκιθος;

.....

Με ποιον τρόπο περιγράφεται ο Σωκράτης;

.....

Με ποιον τρόπο περιγράφεται ο Αλκιβιάδης;

.....

Εκονα 5η: Τραγωδία Ι

Σε ποιον μυθικό κύκλο αναφέρεται η πρώτη τραγωδία;

.....

Οι μύθοι στις τραγωδίες έχουν το ίδιο περιεχόμενο με αυτό που έχουν οι μύθοι στο έπος;

.....

Ποιοι υποδύονταν τους γυναικείους ρόλους στο αρχαίο θέατρο;

.....

Τι φορούσαν οι υποκριτές στο πρόσωπο;

.....

Εκονα 6η: Τραγωδία ΙΙ

Σε ποιον μυθικό κύκλο αναφέρεται η δεύτερη τραγωδία;

.....

Σε ποιον πόλεμο αναφέρεται ο Κ;

.....

Πόσον καιρό διαρκούσε η προετοιμασία του χορού πριν τους αγώνες;

.....

Εκονα 7η: Τραγωδία ΙΙΙ

Σε ποιον μυθικό κύκλο αναφέρεται η τρίτη τραγωδία;

.....

Εκονα 8η: Διάλειμμα

Τι κάνουν οι θεατές στο διάλειμμα;

.....

Πού συζητά ο κόσμος για τους αγώνες;

.....

Πότε φεύγουν οι γυναίκες;

.....

Σε τι διαφέρει το σατυρικό δράμα από την κωμωδία;

.....

Τι κάνουν οι μαθητευόμενοι σοφιστές;

.....

Πώς παρουσιάζονται οι ήρωες στις τραγωδίες του Ευριπίδη;

.....

.....

Ποιος θεωρείται καλύτερος τραγικός ποιητής μεταξύ των συγχρόνων του, Αθηναίων; Ο Αισχύλος ή ο Ευριπίδης;

.....

Εκονα 9η: Κωμωδία

Τι θέμα έχει η κωμωδία;

.....

Για τι κατηγορείται ο Αλκιβιάδης;

.....

Εκονα 10η: Τελετή

Πόσοι είναι οι ψήφοι;

.....

Ποιοι κερδίζουν βραβεία;

1. 2. 3.

.....

Γιατί ο Ευριπίδης χάνει το βραβείο;

.....

Εκονα 11η: Συμπόσιο

Τι γιορτάζουν στο συμπόσιο στο σπίτι του Αρτεμόκριτου;

.....

Ο μέσος θεατής της εποχής εκείνης θαυμάζει ή φοβάται τον Ευριπίδη και γιατί;

.....

Γιατί οι Αθηναίοι φοβούνται τον Ευριπίδη και τον Σωκράτη;

.....

Εκονα 12η: 20 χρόνια μετά;

Τι σχόλιο κάνει ο Δημόδωρος 20 χρόνια μετά;

.....

III: Αξιολόγηση της δραστηριότητας

«ΔΗΜΟΔΩΡΟΣ: ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ»
ΤΕΛΙΚΟ ΑΤΟΜΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ι. ΓΝΩΣΕΙΣ

Με την ολοκλήρωση της Διδακτικής αυτής ενότητας οι καινούριες γνώσεις που απέκτησα είναι

- σε σχέση με την καθημερινή ζωή των Αθηναίων;
  - α)
  - β)
- σε σχέση με τη διεξαγωγή των θεατρικών αγώνων;
  - α)
  - β)
- σε σχέση με τον αρχαίο τραγικό, Ευριπίδη;
  - α)
  - β)

ΙΙ. ΧΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ «ΔΗΜΟΔΩΡΟΣ»

Σήμερα στο μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση (Ευριπίδη, *Ελένη*), χρησιμοποιήσαμε το λογισμικό «Δημόδωρος».

- Η παρακολούθηση των διαλογικών μερών του λογισμικού με βοήθησε να καταλάβω καλύτερα και να εμβαθύνω:
  - α)
  - β)
  - γ)
- Οι δραστηριότητες (παιχνίδια) ..... και ..... (= αριθμός δραστηριότητας) που ανέλαβα να φέρω σε πέρας με την ομάδα μου
  - α) είχαν ενδιαφέρον / δεν είχαν ενδιαφέρον
  - β) ήταν σχεδιασμένες με τρόπο φιλικό προς τον μαθητή / παρουσίαζαν κάποιον βαθμό δυσκολίας τεχνική ή γνωστικής:
    - τεχνικής (δυσκολία πρόσβασης και επεξεργασίας των δεδομένων)
    - γνωστικής (δυσκολία σε επίπεδο περιεχομένου)
  - Είχαν σχέση με την πραγματικότητα που ζω / Είχαν κάποια πρακτική χρησιμότητα για μένα:

ΙΙΙ. ΑΞΙΕΣ – ΣΤΑΣΕΙΣ

- Θεωρώ την παρακολούθηση αρχαίου ελληνικού δράματος (τραγωδίας ή κωμωδίας) ως μια ενδιαφέρουσα δραστηριότητα;
- Θα ήθελα να παρακολουθήσω θεατρική παράσταση αρχαίας τραγωδίας /κωμωδίας;

ΤΕΛΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ

Κάτι πολύ καλό που κρατώ από το μάθημα αυτό;

……

……

ΕΛΠΙΖΩ ΝΑ ΑΠΟΛΑΥΣΕΣ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ!